

Oleskeluluvan matkustusasiakirjavaatimukseen lisättäisiin harkinnan varaa

Sisäministeriö on lähettänyt lausuntokierrokselle luonnoksen ulkomaalaislakiin tehtävästä muutoksesta. Muutos mahdollistaisi oleskeluluvan ja muukalaispassin myöntämisen hakijalle, jolta puuttuu oleskeluluvan edellytyksistä ainoastaan matkustusasiakirja.

Muukalaispassin avulla henkilö voisi matkustaa hankkimaan oman maansa kansallisen passin. Kun hän myöhemmin hakisi Suomessa oleskeluluvalleen jatkoa, hän voisi todistaa henkilöllisyytensä kansallisella passilla.

Oleskeluluvan saamisen perusedellytys on, että hakijan matkustusasiakirja on voimassa. Esteenä luvan saamiselle onkin joissakin tapauksissa ollut se, ettei hakijalla ole ollut esittää voimassa olevaa kansallista passia. Sen hankkiminen voi olla vaikeaa erityisesti silloin, jos henkilön kotimaalla ei ole edustustoa Suomessa: muuhun edustustoon tai kotimaahan ei voi matkustaa ilman tarvittavia asiakirjoja.

Oleskelulupien myöntämisedellytyksistä ainoastaan matkustusasiakirjavaatimusta muutettaisiin. Ulkomaalaislakiin siis lisättäisiin kohtuullisuusharkintaa, joka mahdollistaisi matkustusasiakirjavaatimuksesta poikkeamisen tietyissä tilanteissa.

Lausuntokierros päättyy 30.9. Hallituksen esitys lakimuutoksesta on tarkoitus antaa eduskunnalle marraskuun alussa.

Taustalla hallitusohjelman kirjaus

Esitysluonnos perustuu hallitusohjelman kirjaukseen sen edistämisestä, että työllistyneet kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet voisivat nykyistä joustavammin saada oleskeluluvan työn perusteella.

Sisäministeriön helmikuussa julkaiseman selvityksen perusteella olisi yhdenvertaisuuden kannalta perusteltua, ettei kielteisen päätöksen saaneita turvapaikanhakijoita asetettaisi erityisasemaan rajaamalla säännös vain heihin.

Varjoyhteiskunnan syntymistä pyritään ehkäisemään monin eri keinoin

Esitysluonnos on osa laajaa kokonaisuutta, jolla pyritään ehkäisemään syrjäytymistä ja niin kutsutun varjoyhteiskunnan syntymistä. Päämääränä on vähentää riskejä, joita ilman oleskeluoikeutta elämisestä aiheutuu henkilöille itselleen ja yhteiskunnalle. Taustalla on laittoman maahantulon ja maassa oleskelun vastainen toimintaohjelma, joka on hallitusohjelman mukaisesti päivitetty vuosille 2021–2024.

Lähtökohtana on, että henkilö, jolla ei ole oleskeluoikeutta Suomessa, poistuu maasta, ensisijaisesti vapaaehtoisesti. Nykytilanteessa paluu ei kuitenkaan yksin riitä ratkaisuksi, koska yhteistyö lähtömaiden kanssa ei aina toimi toivotulla tavalla. Siksi tarvitaan myös täydentäviä ratkaisuja.

Lisätietoja:

lainsäädäntöneuvos **Jutta Gras**, p. 0295 488 650, jutta.gras@govsec.fi
johtava asiantuntija **Kukka Krüger**, p. 0295 488 270, kukka.kruger@govsec.fi

[Ilman oleskeluoikeutta maassa olevia koskeva hanke](#)